

SAVA

haja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravnništvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4—, za pol leta K 2—, za četrt leta K 1—. Za vse druge države in Ameriko K 5-60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljal na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj

Čekovni račun pri c. kr. pošto-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Poštenjakoviči.

Boj za finančni načrt med poslansko in gosposko zbornico je poravnal. Spor je končala mešana komisija, obstoječa iz 26 članov, katere je izvolila polovico poslanska, polovico gosposka zbornica. Udala se je gosposka zbornica skoro v vseh točkah, le za načelo se ji je šlo, da se progresivno obdači tudi nižje sloje.

Zastopniki poslanske zbornice so na to predlagali docela nove postavke. Eksistenčni minimum se zviša na 1600 K. Dohodki od 1600 do 1800 kron ostanejo pri sedanjem davku. Davek na dohodke od 1800 do 10.000 kron se zviša za malenkost, davek na dohodke nad 10.000 kron pa se zviša še za 3% nad že sklenjeno postavko.

Te določbe je mešana komisija sprejela soglasno. Vsi člani mešane komisije pa so bili od svojih strank pooblašteni v strankinem imenu sklepati v mešani komisiji.

Dotedaj je šla stvar popolnoma v redu. A ko se je za ta sklep izvedelo v krščansko-socijalni stranki, je le ta „pogrunjala“, da bi prišlo v občinski zastop dunajski nekoliko socijalnih demokratov več, ako obvelja ta načrt. To pa vsled tega, ker ima volilno pravico v dunajski občinski svet le oni, ki plača nad 20 kron davka. S to besedico „nad“ so krščanski socijalci faktično povečali census na prihodnjo davčno stopnjo, na 24 kron. Ako bi bil pa sprejet kompromisni predlog mešane komisije, bi nekaj volilcev plačalo 20 kron 40 vinarjev, torej nad 20 kron in pravico bi imeli voliti v tretjem razredu v dunajski občinski svet.

In ti poštenjaki so zagnali glas, da sicer privolijo v povišanje eksistenčnega minimuma na 1600 kron, da pa nikakor ne dopuste povišanja davčnih dohodkov srednjih članov, ker bi ti dohodki baje ubili ubogi „srednji stan“.

Poglejmo torej predvsem, koliko bo znašalo to povišanje davčnih dohodkov.

Kdor ima do 1600 kron letnih dohodkov, ne bo plačal nič osebno-dohodninskega davka. Kdor

ima do 1800 kron dohodkov, bo plačal 20 vinarjev davka na leto več, kdor bo imel do 3000 K dohodkov, bo plačal 40 vinarjev več; kdor bo imel do 4000 kron dohodkov plača 70 vinarjev več. Pri 4000 kron dohodkov znaša povišek 130 K, pri 6000 kron 3 krone, pri dohodkih nad 10.000 kron pa 6 kron poviška več na leto.

Kdor pregleda te številke, bo uvidel takoj, da je vse vpitje o ugonobljenju srednega stanu goli humbug, vreden onih, ki so ga spravili v svet. A delali so krščanski socijalci z vsemi silami in posrečilo se jim je pridobiti predvsem nemški Nationalverband za to idejo. Da Poljaki ne manjkajo pri takih stvareh, je samoobsebi umevno. In tako so hoteli staviti dodatni predlog, da sklepi mešane komisije v letu 1914 sploh še ne stopijo v veljavo, v nadaljnjih letih pa le tedaj, ako dohodek po finančnem načrtu ne bo presegal letnih 120 milijonov kron. To je bil seveda nov manevar, kajti dohodek po finančnem načrtu pri najneugodnejših okoliščinah ne more biti manjši nego 120 milijonov kron na leto.

Nič jih ni brigalo, da s tem prelomijo dano besedo, nič, da spravijo ves parlament v nevarnost, nič, da pripravljajo naravnost pot vladanju s paragrafom 14, nič, da ubijejo s tem službeno pragmatiko. Samo da bi v dunajskem občinskem svetu ne bilo nekaj več ljudskih zastopnikov, samo da bi lahko kakor doslej vladali brez kontrole in magari če vzame vse drugo vrag!

Pokazala se je druga težava. Niti v krščansko-socijalni stranki, niti v nemškem Nationalverbandu se ni našel mož, ki bi bil prevzel nalogo, da stavi v poslanski zbornici ta predlog. Nihče ni hotel prevzeti pred volilci odjaja, da je razbil parlament, da javno zagovarja besedolomnost.

A našel se je mož! Katoliški načelnik male klerikalne jugoslovanske frakcije, ki životari po vladni milosti in ki v politiki obrača plašč po vladnem vetru, je prevzel ta posel nase. Dr. Ivan Šušteršič, deželni glavar kranjski je posodil svoje ime in zagovarjal to krščansko-kleri-

kalno lumparijo pred svetom. Prav nič se ni premišljal, prelomiti dane besede, prav nič se mu ni studila nemoralnost tega početja. Saj je čličnega vaju kot voditelj klerikalne stranke na Kranjskem. Za časa volitev smo že pisali, da je vsa S. L. S. kloaka nemoralnosti, da je vse početje in nehanje te stranke nemoralno in da naravnost vzgaja ljudstvo k nepoštenosti. Voditelj te stranke pa je sedaj potrdil vse to javno v poslanski zbornici.

A mož je doživel strahovit poraz. Stranke so se sramovale in preklicale svoj podpis na tem dodatnem predlogu. V vsi glori kot besedolomen politik je ostal le dr. Ivan Šušteršič in za njim dunajska krščansko-socijalna klika. Niti Šušteršičev klub ni glasoval za predlog, katerega je slavil njegov načelnik. Na lim so mu šli le kranjski in spodnještajerski klerikalni poslanci, najnesimpatičnejši člani cele poslanske zbornice. Vsi drugi klubovi člani so se absentirali ter tako sami obsodili politiko svojega voditelja. Pri glasovanju je dobilo to politično krščansko-socijalno-nemško-nacijalno skrupulo, kateremu je dal dr. Ivan Šušteršič svoj blagoslov samo 77 glasov. 268 poslancev je glasovalo proti, 268 poslancev je obsodilo raz ljudske tribune besedolomnost ter nemoralnost v političnem življenju in pritiskilo predlagatelju pečal sramote na čelo. V velikanski manjšini je ostala nepoštenost in dobro si bo treba zapomniti teh 77 poslancev, ki so se drznili javno glasovati za ta predlog ter s tem zagovarjati politično lumparijo. Med nje spadajo vsi kranjski in štajerski slovenski klerikalci, na čelu jim njihov voditelj, po vladni milosti kranjski deželni glavar dr. Ivan Šušteršič in veliki sociolog dr. Janez Evangelist Krek.

Prav posebno pozdravljati ta sramotni poraz Šušteršičevega predloga pa je tudi še iz drugega ozira. Povsod se je tarnalo, da je splošna volilna pravica poslabšala parlamentarne razmere, mesto da bi jih ozdravila. Mnogo se je govorilo o koruptnosti in nemožatosti poslanske zbornice, o neveselju do dela, o podkupljivosti. Ravno v zadnjem času pa je ta obrekovana zbornica pokazala,

PODLISTEK.

Branislav Nušić:

Hatični greh.

Iz „Ramazanskih večerov“.

Konec.

III.

Prostorna soba v harenu, prijazna in svetla. Pod okni, ki so zastrta z leseno ograjo, se razprostira preko sobne stene nizek divan, prevlečen z lilabarvnim suknom. Na nasprotni steni stoji očaj¹⁾ in v solnčnem kotu leže tri blazine, druga na drugi, na katerih počiva težko bolna Hatiča.

Tri dni se že bori s svojo dušo in obupana teta ji streže, a ne more ji več pomagati. Ko postane Hatiči slabo, ter jo nekaj davi v grlu, prime za tetino roko, ter jo krčevito stiska. Pri tem pa se ji udero solze liki potoček po licu. Zdi se, kakor bi se hotela tako okleniti tega sveta, da se ji ne bo treba udati onemu. Ves dan gleda s svojimi lepi velikimi očmi skozi okna, da se nagleda svetega božjega dne in vsrkava z očmi svetlobo, ki je pred par dnevi žarela tudi še iz njenih oči. Ne govori, ali pa prav malo — redkokdaj besedo...

„Teta,“ vpraša nekega dne, ko ji je nekoliko odleglo, „se li lažje umre, ako se človek izpove svojih grehov?“

„Hčerka, si li grešila?“ vpraša jo teta.

„Grešila sem, teta!“

Teta pomakne desnico pod glavo bolnice, z

levo ji gladi lase ter ji pomirjevalno poljubi čelo in oči.

„Govori, elmac'm¹⁾ mladost je mladost — ni brez napak! Alah je velik in odpušča.“

Hatične oči se povečajo, razburjenja se ji le še bolj dvigajo prsi.

„Kar ti imam povedati, veš sama... obžalujem ga, žal mi je sedaj zanj. Dober je bil z menoj, skrbel je zame, varoval me je, ali... ljubila ga nisem. Od onega dne, ko me je vzel, ga nisem ljubila... Ljubila sem drugega... drugemu sem podarila svojo dušo...“

„Drugemu?“ vpraša teta ter se zamisli in umolkne. Tudi Hatiča umolkne in čuje se le brenčanje muhe na oknu in Hatično dihanje, ki s težavo prihaja iz sapnika.

„Naj te ta skrb ne teži!“ pravi končno teta. — „Nisi imela sebi primerneža moža, in kaj se hoče, mladost je mladost, ki išče sebi enako...“

„Greh mi je večji, kakor si misliš, teta... Ljubila sem drugoverca... ljubila sem gjavra²⁾...“

„Gjavra?“ zakriči teta in život ji spreletava mrzlica. Glas ji je zastal, plašno zre v Hatičo, ki ne more ziniti besede. Teta je po starem kopitu, zanjo je vera vera, zanjo je greh greh. Ta izpoved jo je silno prestrašila, kajti to je zlo, ki ga tudi Alah ne more odpustiti. A sedaj je treba predvsem pomiriti bolnico, čeprav z neresničnimi tolažilnimi besedami.

¹⁾ biser.

²⁾ kristjan.

„Tvoj greh, Hatiča, je težak. Povedala ga ne bom nikomur. Le Alah ga pozna in upajva, da ti ga vendar odpusti... kajti, saj ga obžaluješ, kajne? Brezdvomno si ga tudi že pozabila — onega drugega — ter obžaluješ in se sramuješ svojega greha...“

Teta je vse to izbruhnila hitro in z razburjenim glasom.

„Ne!“ — odgovori Hatiča, ki je teto mirno poslušala. „Ne, Alah mi ne bo odpustil!“...

„Da, hčerka, odpustil ti bo!“...

„Ne bo mi odpustil, teta, kajti ničesar ne obžalujem, nisem ga pozabila in nikakor se tega ne sramujem... Ljubim ga tudi še sedaj in ne morem ga iztrgati iz svojega srca... Vem sicer, kako težko grešim s tem, a ta greh je tako sladak, da hočem tudi z njim umreti... ker ljubim ga tudi še vedno!“...

„Hatiča!“ zavpije teta ter sklene prestrašeno roki; čuti, kako jo obliva mrzlica in kako ji odrevene kosti v životu. Brezupno dvigne oči proti nebu.

„Tudi sedaj ga še ljubim!“ — povdarja Hatiča tiho a odločno. Trudno položi glavo nazaj in zatisne oči, kakor bi hotela spati, v resnici pa le, da sanja nemoteno o njem.

Še isti dan je prosila teto, da stori dobro delo in gre v bejske vrtove, da pogleda, ako ne najde ničesar pod onim hrastom v luknji, kjer je pustila Hatiča svoj robec. Najpreje se je teta odločno temu protivila. Ko pa je videla, da se bližajo zadnji trenotki, se je udala ter šla. A našla

¹⁾ peč.

da se tudi lahko otrese letargije in da zna postati prav energična, če treba. Kdo bi si bil mislil, da je v tej zbornici še toliko močnatosti, da se postavi po robu plemenitašem in vojvodam, ki vladajo v gosposki zbornici? In vendar se je to zgodilo in mesto, da bi se bili ljudski poslanci sklopili kakor nožiček, so se postavili po robu in proponirali magnatom v gosposki zbornici še ostrejša postavka ter dosegli popoln uspeh. To pa znači, da nepoštenost v političnem življenju, kakor jo propagirajo dunajski krščanski socialci, nemški nacionalci in predvsem naši slovenski klerikalci, še ni prešla v meso in kri vsemu javnemu življenju. Še so stranke, ki drže na poštenost in čast in ki ne love mandatov zgolj z demagoškimi sredstvi. Hvala Bogu, da jih je še!

Sušteršičev zadnji nastop pa nam zopet jasno kaže, kako žalostne razmere vladajo pri nas na Kranjskem. Kje drugje bi bil še mogoč voditelj, ki javno prelomi dano besedo? To je mogoče le pri našem zaslepljenem ljudstvu, ki slepo drvi za svojimi zapeljivci.

A tudi pri nas se obrača na bolje. Dokaz za to so bile zadnje deželnozborske volitve in pri prihodnjih je naravnost dolžnost vseh onih, ki hočejo veljati kot poštenjaki, da pomedejo s to stranko, ki vlada sedaj skoraj neomejeno na naših tleh in ki se rekrutira večinoma iz samih enakih ali sličnih poštenjakovičev.

In zopet Albanija.

V novoustanovljeni Albaniji je položaj slabši kakor kdaj poprej. Že zadnjič smo poročali, da je hotelo 6 častnikov in 200 turških vojakov napasti Valono, pregnati Izmael Kemal beja kot provizorne predsednika nove kneževine ter ustoličiti Izzet beja, bivšega mladoturškega vojnega ministra in vrhovnega poveljnika turške armade. K sreči so za ta poizkus izvedeli ter preprečili to nakano.

Kakor pa se sedaj izve, je igral pri tem poizkusu glavno ulogo prav za prav Izmael Kemal sam. Zarotniki so bili z njim dogovorjeni. To se je sedaj z vso gotovostjo dognalo in evropska kontrolna komisija je raditega namignila Izmael Kemal, naj kot predsednik provizorne vlade odstopi ter za nekaj časa odpotuje iz Albanije. Res je tudi Izmael podal svojo demisijo, a jo po par dneh zopet preklical. Nadaljeval bo torej svoje predsedništvo kot zaveznik onih, ki podpirajo mohamedansko vstajo v Albaniji. Pridružuje se mu pri tem znani Essad paša, čigar delovanje je baje prav uspešno in ki se obrača zlasti proti katoliškim Albancem.

Ko bi se torej hotelo s silo odstraniti Izmael Kemal, bi to gotovo povzročilo novih homatij.

Pod takimi okoliščinami pa je prav umevno, da je nemški cesar odsvetoval princu Wiedu iti v Albanijo. Opozoril ga je namreč na nevarnosti, ki prete njemu in njegovi rodbini v Albaniji. Saj pa je tudi brezvestno poslati v tak kraj nepoznane mladega kneza, ki bi na vsak način kaj kmalu padel kot žrtev dunajskega poizkusa. Saj je izključeno, da bi mu mogli stati avstrijske puške in kanoni ob strani, a še potem bi se Skipetari prav čisto nič ne premišljali, otesti se nadležnega evropskega vladarja na ta ali oni način.

Vsi naši dosednji koraki v Albaniji so torej očividni neuspehi in rezultirajo edinole iz nevednosti in nepoučenosti našega zunanjega urada. Dočim so vse velevalisti, izvzemši Avstrije, prav dobro poznale sedanjega predsednika provizorne vlade v Albaniji Izmael Kemala, se mu je vendar grof Berchtold vsedel na lim ter mu popolnoma zaupal. Prav čedno sliko o tem vzornem predsedniku prinaša „Neues Pester Journal“. Pisec teh vrst je bivši sekcijski načelnik v zunanjem ministertvu Doczy, ki pozna Izmael Kemala in kateri ga slika sledeče:

„Saj se je pravočasno informiralo grofa Berchtolda o Izmael Kemal beju, ki je povsod poznan kot mednarodni političen klativitez. Berchtoldu je bil mož prej docela neznan. Ali Izmael Kemal dostojanstvena zunanost in prepričevalna beseda, s katero je ta z vsemi mazili namazani Albanec predaval svoje patriotične fraze v vseh evropskih državnih pisarnah in tudi pri novoimenovanemu avstro-ogrskega ministru, je premotilo ekselenco. In stopil je brez premisleka v stik z možem, katerega sta skozi desetletja plačevala Rusija in sultan, tako kakor več ali manj tudi druge države. Kako so morali biti v Petrogradu zadovoljni s to zvezo avstro-ogrskega ministra. Kako škodoželjno so pač pričakovali ruski balkanski diplomati, kateri so, kakor znano, edini ki so poučeni o možeh, kateri pridejo na Balkanu v poštev, kaj bo vse nastalo iz tega skupnega dela grofa Berchtolda z Izmael Kemalom. In res se niso varali.

Izmael Kemal bej, zaupnik grofa Berchtolda, eksponent avstro-ogrske politike v Albaniji in po milosti Ballplatza predsednik takozvane provizorne vlade novoustanovljene kneževine, se je izkazal kot goljuf in zarotnik ter je moral podati svojo demisijo, ker se je — kakor poročajo sramežljivo oficijozna poročila iz Ballplatza — Izmael Kemal in njegova vlada pri poizkusu ustoličiti Izzet beja nekoliko kompromitirali. Avstro-Ogrska je morala torej pustiti pasti svojega zaupnika in tako je bil že prvi korak monarhije v Albaniji fiasko, kateremu ne ploskajo samo diplomati Rusije in tripelentente.

Kdo je Izmael Kemal? Mož je tipičen balkanski špijon in že desetletja v službi različnih, na Balkanu „delujočih“ velikih in malih držav. Doma je povsodi, tako v predsobah v Belgradu, Sofiji in Carigradu, kakor na Quai d'Orsay, na Ballplatzu in na Nevskem prospektu. Nekaj časa sem pa je posebno dober prijatelj turške „Entente Libérale“, ki je sovražnica mladoturškega režima. Med dolgotrajnim čakanjem, dokler se ni v Londonu ustanovila Albanija, ga je podpiral in financiral v Parizu živeči Šerif paša, ki ima ogromna bogastva. Šerif paša je isti mož, katerega so v Carigradu in contumaciam obsodili na smrt, ker je bil soudeležen pri umoru velikega vezirja Mahmud Scheffket paše in na katerega se je sedaj poizkusil atentat. Za časa svojih potovanj v Pariz in London je bil Izmael Kemal vedno gost Šerif paše in ta dva sta bila, ki sta v družbi takisto k smrti obsojenega princa Šabah Eddina napravila načrt, katerega se je podtikalo Izzet paši. Pri tem sta zasledovala dvojno: nasprotnikom Mladoturkov v Albaniji preskrbeti operacijska tla proti vladi v Carigradu in Mladoturke predstaviti velesilam kot

take, ki se puntajo proti enotnemu sklepu Evrope in ki hočejo v Albaniji novih zmešnjav.“

Kakor poročajo najnovejša poročila ima srečna Albanija sedaj kar šest vladarjev: Izmael Kemal v Valoni, mednarodno posadko v Skadru, Essad paša v Draču, Akti paša v Elbasanu, Asis paša v Beratu, Ded Soku v Alesiji in povrh še bajraktarje katoliških Miriditov. Če pride še novoimenovani knez Wied se menda Albanija ne bo imela pritoževati radi pomanjkanja vladarjev. Vprašanje je le, kako bodo vsi ti med seboj izhajali.

Naši monarhiji pa mora biti pred vsem na tem, da se samovoljno ne vmešava v vse te homatije. Albanija stoji pod mednarodno kontrolo vseh evropskih velesil in enostransko postopanje posamezne države bi moglo le slabo uplivati na ostale. Že sedaj je tripelententa gledala postrani avstrijsko samolastno umešavanje v albanske zadeve in trozveza je bila primorana tozadevno dati pojasnila. Ako imajo Albanci voljo, vstopiti sčasoma med kulturne narode bodo našli sigurno sami svojo pot. Docela nepotrebno je tedaj, ako hoče Avstrija v Albaniji s silo ustvariti nove odnošaje, kajti s tem poštenjem si ne bo pridobila drugega — kakor novih sovražnikov!

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor.

V zbornici se je nadaljevala debata o poročilu mešane komisije glede reforme osebnodohodninskega davka. Socialni demokrat Seitz je razkrinkal mahinacije krščanskih socialistov proti kompromisu. Za njim je govoril poslanec Diamand, ki je izvajal: Pokazalo se je, da vodijo gosposko zbornico najpametnejši in najtreznejši izmed članov gosposke zbornice. V poslanski zbornici pa se je ravno narobe zgodilo. Dr. Sušteršičev predlog je dokaz, da so skušali vzeti vodstvo poslanske zbornice v roke najbolj nesposobni elementi. Te besede gredo na to, kar je krščansko-socialna in slovenska klerikalna klika izjavila, da je Sušteršič radi tega stavil besedolomni predlog, ker je deželni glavar. Posl. Diamand upa, da se poslanska zbornica tem elementom ne bo uklonila. Nato se je vršilo glasovanje o Sušteršičevem dodatnem predlogu, naperjenem proti kompromisnemu predlogu mešane komisije, da naj obvelja za dohodke od 1800 K do 10.000 K stari davčni tarif. Za predlog so glasovali krščanski socialisti, češki klerikalci in Sušteršičev klub, katerega solidarnost se je pri tem razbila. Zvesti so ostali Sušteršiču samo kranjski in štajerski klerikalci, goriški in istrski člani njegovega kluba so se absentirali. Predlog je propadel s smešno manjšino 77 glasov proti 268 glasovom. Izid glasovanja je zbornica sprejela z velikanskim ploskanjem. — Dne 21. t. m. je zbornica razpravljala o reformi pokojninskega zavarovanja za privatne nastavlence in o službeni pragmatiki državnih učiteljev. Ministrski predsednik grof Stürgkh bo predložil novi davčni zakon in službeno pragmatiko v nedeljo cesarju v sankcijo.

Pred novo vojno na Balkanu.

Vprašanje Egejskih otokov postaja vedno bolj kritično. Turčija vztraja na svojem stališču

je pod hrastom drug robec, mesto onega, katerega je položila Hatiča tja.

Ko ga ji je prinesla, in je Hatiča spoznala, da to ni njen robec, nego drugi, oblila je njen blede obrazek temna rudečica; blaženo in zadovoljno se je smehljala. Odvila je robec ter našla v njem mal košček oglja. To oglje znači: „Bog ti daj zdravje!“ ...

Krčevito stiska Hatiča ta mali znak ljubezni v roki in — ko so jo položili na mrtvaški oder, ter ji siloma odprli tesno stisnjeno pest desnice, je bila dlan vsa črna. To dejstvo je vzbudilo splošno začudenje pri vseh, izvzemši pri teti, ki je žalostno odkimovala z glavo, in bolj obžalovala Hatični greh, nego nje zgodnjo smrt.

* * *

Še enkrat gre Hatiča-hanuma po čarčiji, a ne z dostojanstveno hojo grlice, ne kot selvija-hanuma ... Tudi sedaj se ozirajo dučancije za njo, a le s pobožno željo: „Alah, bodi njeni duši milostljiv!“

Izlet v Egipt.

Popotni in zgodovinsko-kulturni utisi.

Dalje.

Katakombe Kam eš Šukafa je začetkom 20. stoletja odkopano aleksandrijsko grobišče v precej velikem stilu. Mešanica staroegipčanskega sloga z rimskim in grškim je sicer očividna, vendar nudi ostanki zlasti ravnodošlemu toliko prilike opazovanja slavne egipčanske minulosti šeg in običajev staroverskega naziranja starih Ponilčanov, da se jih na vsak način splača pogledati. Tudi je notranjost lahko dostopna in so prostori razsvet-

ljeni z električno. Po lepo izpeljanih stopnjicah se pride od vhoda k okroglemu prostoru, obdanem na desni z dvema manjšima prostoroma, ki vsebujeta dubline in sarkofage. Po doli vodečih stopnjicah dospeš v spodnjo dvorano s fasado, ki jo tvorita dva lepa egiptovska stebra. V notranjosti pred dvorane zapaziš v dublinah kipca moža in žene v egipčanski noši. V ozadju so okrašena vrata, desno in levo na opiralnikih dve veliki kači z dvojno krono na glavi, Hermesova palica in Bahova palčica ter štiti z Meduzino glavo — zadnje trojica grško-rimskega izvora.

V grobnem svetišču se nahajajo tri dobline s sarkofagi. Vse so bogato okrašene s prizori staroegipčanskega verstva. V srednji dublini je opaziti mumijo na mrtvaškem odru, obdano s posmrtnimi božanstvi, da desni strani žrtvuje svečenik boginji Izis, na levi čita posmrtno molitve. Desna dublina kaže kralja, darujočega Apisu ovratnik oziroma žrtvujočega mrtvecu. Leva dublina prikazuje zopet podobe mrtvaških bogov in vladarjev kot svečnikov.

Gornjo kapelo obkroža hodnik, v katerega stenah se nahajajo v dveh vrstah drug nad drugim vzdani obširni grobovi, vsak za več oseb. Nad grobovi so imena in starost pokopanih. Za hodnikom je še posebna sarkofagna dvorana, z navadnimi stebriči in dublinami, ki pa ne nudi ničesar posebnega.

Z običajno napitnino vodnika (1—2 pijastra), je bil končan ogled aleksandrijskih posebnosti in vrnil sem se v hotel.

Tam nekje v ulici Rue de la Gare de Ramleb, kjer smo tudi prejšnjo noč pokrokali, se nahaja orjaško zabavišče aleksandrijsko, za katero bi ga tudi evropske prestolice, — vsaj radi velikosti, — mogle zavidati. Variete gledišče Bellevue, kraj pred 2 dnevoma napovedanega sestanka.

Velikanska dvorana z galerijo, v ospredju oder, pod njim damski orkester ter v rdečih bluzah po vzorcu angleških častnikov. Poslušaj melodije — valčki Straußovi, Fallovi, Lehárjevi, opazuj obraze — dunajske Mici so. — Če jih pa vprašaš po narodnosti, so Angležinje, Francozinje in vse drugo, samo Avstrijanke ne. In vendar se ne morejo zatajiti. O, du mein Österreich!

Sedem k pogrnjeni mizi, zaploskam — v Orijentu znak, da želiš postrežbe, — naročim po prihitelmu natakarku prinesiti arabske kave, — kuhane na zavreli vodi in pomešane z osladkom vred — in čakam potrpežljivo na prihod priljubljene družbe. Na odru se odigravajo prizori iz navadnih Varietejev: balerine, moderni drzni plesi, akrobatika, kinematograf. Nič zanimivega.

Pa evo, naših ljudi. Obe dami, ljubeznjivi podkapetan s še enim ladijskim oficirjem in neznan gospod, spremljevalec starejše Slovenke. Predstavi se mi za soproga svoje spremljevalke. Sedemo k skupni mizi in začne se živahen razgovor.

Soprog starejše Slovenke je jako izobražen človek. Rojen v Egiptu se je od mladih let dalje vedno pečal z godbo in jeziki. Zdaj je ugleden časnikar, recenzent godbenih prireditev v Aleksandriji in dopisnik vseh večjih egiptskih časnikov,

in se pripravlja na vse eventualnosti. Vojni minister Enver paša je izdal povelje, da naj se vse malo-azijske čete pripravijo za eventualno mobilizacijo. Veliki vezir je izjavil, da Turčija nikakor ne more sprejeti predlogov velesil glede Egejskih otokov in rešitve, kakor jo nameravajo velesile, ker ne more pripustiti, da bi prišli vsi važnejši otoki pod grško oblast. Turčija bo šla do skrajnosti, da dobi te otoke zopet v svojo oblast. Velike vojaške priprave, ki se vrše v bližini Smirne, dajo sklepati, da namerava Turčija kratkomalo prisvojiti si otoka Mitilene in Kios. Grki so zato poslali tja svoje torpedovke, ki naj nadzorujejo to gibanje. Morda bodo že prihodnji dnevi prinesli odkritje turških načrtov. Istotako so turške in bolgarske čete v Trakiji že popolnoma pripravljene za vojno. Tudi grške čete se pripravljajo z vso energijo. Vlada je poklicala na otokih novince iz let 1889 do 1892 pod orožje. V Atenah vlada hudo razburjenje. Tudi turška vojna mornarica je dobila povelje, da se nemudoma pripravi, da zapusti Dardanelé. V Smirni se zbirajo močni turški oddelki. Sodi se, da se pripravljajo na napad otoka Kios in Mitilene. Med Turčijo in Italijo se vrše tudi pogajanja da bi Turčija odstopila Italiji otok Stampalijo, Italija pa naj bi prepustila Turčiji štiri torpedovke in tri male križarke. Vesti o bolgarsko-turški tajni pogodbi, da se je namreč Bolgarska zavezala, pustiti turškim četam v slučaju vojne prost prehod skozi Bolgarsko, se potrjujejo. Dejstvo je, da obstoja med mladoturškim komitejem in bolgarskimi revolucionarnimi organizacijami načrt za skupno četaško akcijo v srbski in grški Makedoniji.

Turška ojačenja na morju.

Zbirka prostovoljnih darov za turško vojno mornarico iznaša 1,600.000 funtov ali 35 milijonov kron. Carigranski uradni list pa prinaša odredbo, da se bo pridržalo decembersko plačo vsem civilnim uradnikom, vojaškim gažistom in vsem drugim državnim uslužbencem v korist mornarice. Ravno kar pa je Turčija kupila tudi od braziljske vlade dregthnout „Rio de Janeiro“.

Bolgarija.

Narodno sobranje je razpuščeno in v določenem času se imajo vršiti nove volitve. Širi se vest, da bo vlada v svrhu, da si zasigura večino, razveljavila zakon o proporcionalnem volilnem sistemu. Do sedaj vlada še tega ni storila, ni pa izključeno, da se k temu res odloči. V tem slučaju pa je čisto gotovo, da bo zavrelo po vsi državi in da se bo vnela takšna borba, kakršne doslej Bolgarska še ni doživela. Pa naj se vrše volitve v narodno sobranje že po tem ali onem sistemu, eno je čisto gotovo, da se bo to pot volilna parola glasila: Ali bolgarski narod, ali — Ferdinand. Ne da se več prikrivati, da se vsa politična borda vedno

celo arabskih. Zanimal se je zelo za naše godbene razmere in z vso vnemo spraševal, če se tudi na slovenskem gledišču dajejo Wagnerjeve opere. Mož je namreč navdušen Wagnerijanec, medtem ko sem jaz povzdigoval Verdija in Ruse. Debata, ki jo je nato provociral, me pa ni mogla zanimati, ker nisem strokovnjak v muziki, dočim se je nasprotnik vedno bolj razvneval, tako, da sem že iz srca proklinjal vso Wagnerijansko pragermansko glasbo, zlasti, ker so se tačas na odru odigravali prizori, ki jih še ni videlo moje oko.

Nastopila sta zamorec in zamorka, Amerikanca, in plesala zanimiv ples Cake-Walk, precej poltnega značaja. Mnogo bolj me je zanimala francoska dvodejanka, ki sem jo prvič poslušal v jeziku najbolj kulturnega naroda. Vsebina kaj priprosta toda francosko šegava z običajno pikanterijo. Zamenjani ljubčki, oziroma soprog, neprijetna komična presenečenja itd. Scenerija slaba, uprizarjanje pa živahno, neprisiljeno, z onim finim obnašanjem in nastopom, ki je lasten le Francozom. Da si nisem le jaz, temveč tudi sicer zelo razvajeno občinstvo dobro zabavalo, je pričel živahen plosk, ki ni hotel ponehati.

Še nekaj kinematografskih slik in predstava je bila končana. Ločila se je tudi naša družba. Poslovila sta se častnika Lloydova, ki ju služba kliče na ladjo, ki odplove nazaj v Trst, poslovili sta se tudi dami, zastopnici naših egiptovskih Slovenk in narazen so šla pota. Žal mi je bilo, da Srečka radi bolehnosti ni mogla odpotovati. Pozdrav Vama, ljubi in dragi mi junaki! Pisec teh vrstic se radostno spominja lepih uric, ki sem jih preživel v vajini bližini.

Po dobro prespani noči sem poravnal svoj račun, ki je znašal samo 16 frankov za oba dni, se poslovil pri znanih mi osebah v hotelu in se vsedel v bližini Porte de Moharem Bey na brzovlak. v Mayr el Kahiro.

Dalje.

bolj in bolj osredotočuje okrog osebe carja Ferdinanda. Car Ferdinand ni bil v Bolgariji nikdar priljubljen. Toda respektirali so ga kot očeta — narodne dinastije, ki so si jo Bolgari hoteli ustvariti s tem, da so Ferdinandu odvzeli vzgojo njegovih otrok ter jo poverili odličnim slovanskim rodoljubom, ki so imeli v prvi vrsti nalogo, vzgojiti carjeve otroke, predvsem kot dobre bolgarske patrijote. Pri tem bi bilo tudi ostalo, ako bi se ne bilo dokazalo, da je glavni krivec vseh nesreč, ki so v tem letu zadele Bolgarsko, car Ferdinand sam. Za to se je ljudska nevolja jela vedno odločneje javljati in glasen izraz tega razpoloženja so bile volitve v narodno sobranje dne 6. decembra lanskega leta. A še je bil čas; bilo bi le treba temeljito izpremeniti vso državno politiko. Toda car Ferdinand je posegel po sredstvih nasilstva in terorizma v času, ko bi mu bilo najbolj potreba čim največ koncilijantnosti in umerjenosti. Z razpustom novega sobranja pa je izbil sodu dno ter s tem povzročil, da se bo vsa volilna borba vršila sedaj pod parolo: „Proč s Koburžanom!“

Zarota proti grškemu kralju.

Pri državnem pravdnistvu v Solunu je neka dama podala ovadbo, da namerava bolgarski komite atentat na grškega kralja. Izžrebane so bile štiri osebe, katera naj bi izvršila umor kralja Konstantina. Te osebe so Micev, Movrodijev, Anghelov in Giovanov. Vse štiri je solunska policija zaprla.

Črnogorska skupščina.

Pri zadnjih volitvah v črnogorsko skupščino je bilo izvoljenih 46 članov vladne stranke in 16 opozicionelnih poslancev, med njimi 9 radikalcev.

Srbska skupščina.

Ministrski predsednik Pašić je pred kratkim podal demisijo celega kabineta, katere kralj ni sprejel. Ministrstvo ostane tedaj, izstopi le vojni minister Bozanović. Vse nesporezumljenje je nastalo zgolj radi vojnega ministra. V bitki pri Kumanovem je namreč srbski major Vemić ustrelil nekega konjenika radi nediscipline v bojni črti. Mož iz utrujenosti ni mogel izvršiti nekega povelja. Obsojen je bil radi tega na desetmesečno ječo, a vojni minister General Bozanović ga je pomilostil ne da bi bil zato vprašal vlado. Majorja Vemića se bo sedaj poslalo v pokoj. Kralj je imenoval za novega vojnega ministra polkovnika Dušana Štefanovića. General Bozanović se je postavil v dispozicijo novemu vojnemu ministru.

Narodno-gospodarstvo.

Novela k osebno-dohodninskemu davku.

V svoji seji z dne 21. t. m. je poslanska zbornica odobrila sklepe skupne konference poslanske in gosposke zbornice s čimur je davina reforma meritorno rešena. Predpis osebno-dohodninskega davka za leto 1914. se bode zvršil že na podlagi novega zakona. Ker bode potreba tudi že na podlagi novega zakona podati napoved, podamo v kratkem važnejše spremembe. Davčne postavke ostanejo iste kot do sedaj, odpadata le prvi dve po 1200 K in 1400 K vsled česar se zviša eksistenčni neobdavčeni minimum na 1600 K. Davek od nadaljnih postavk po 1600 K in 1800 K ostane neizpremenjen. Pri postavkah 1800 K do 10.000 K se zviša davek pričetkoma za 20 vin. in polagoma stopnjujoč do 6 kron. Pri davčnih postavkah nad 10.000 K pa je zvišanje mnogo občutnejše. Tako znaša davek pri dohodkih od 10.000 kron do 11.000 kron sedaj 273 kron dočim je znašal sedaj le 258 kron, pri dohodkih od 20.000 kron do 22.000 kron sedaj 765.60 kron, popreje 638 kron i. t. d. Poleg tega pa pride še pri dohodkih nad 2400 kron tako zvani samski davek, ki znaša pri samostoječih osebah 15% pri onih, ki imajo skrbeti samo za eno osebo pa 10%. Samostoječ davkoplačevalec z dohodkom od 10.000 kron do 11.000 kron bo torej plačal mesto sedanjih 258 kron 273 + 40.95 torej skupaj 313.95 K.

Gosposka zbornica se je prilagodila tudi stališču poslanske zbornice glede vpogleda v knjige in davčne amnestije. Izključene od pogleda so knjige, ki služijo izključno za vpisavanje imen odjemalcev, za kalkulacije, ali za hišno gospodarstvo. Glede amnestije določeno je, da se ista pripozna le davkoplačevalcu in njegovemu namestniku. Na prejšnjih pravomočnih odmerah davka se ne sme nič spremeniti, naknadne nove odmere ter kazensko postopanje za dobo pred razglasitvijo novega zakona se ne sme vpeljati. Pri že tekočem kazenskem postopanju, se lahko brani zavezanec kazni, ako svoje dohodke pravilno popravi in plača naknadno davek. Napovedi in izjave za l. 1914. in pozneje se ne smejo porabiti niti za odmero davka iz prejšnjih let niti za kazensko postopanje.

Važna je tudi sprememba, da se davek ne bode odmerjal več po triletnem povprečku, ampak samo od dohodkov iz prejšnjega leta. Dohodek družinskih udov se vračuni v dohodek le če skupni dohodek 4000 K prekorači. Redne podpore med možem in ženo, in med otroci in stariši ako

ne živijo v skupnem gospodarstvu se lahko odtegnejo, ako tudi niso pravno utemeljene. Na zavarovalnih premijah se lahko odtegne mesto 200 — K sedaj 300 — K oziroma (pri družinskem zavarovanju) mesto 400 — K sedaj 600 — K. Za odpis trgovskih zgub uveljavi se primernejše postopanje. Pač pa se bodo sedaj bolj pritegnili inozemci, ker za odmero davka ni merodajno več državljanstvo, ampek stanovališče.

Po novi davčni noveli se bodo tudi zvišala poslovna doba cenilne komisije, ker se bodo vselej volili in imenovali udje centralne komisije za šest let. Novi udje cenilne komisije bodo odslej dalje morali ob nastopu svojega posla priseči, da bodo postopali pri komisijskih obravnavah nepristransko in obdrževali tajno vse, kar bi izvedeli po komisijskih razpravah, zlasti o razmerah davčnih zavezancev. Doslej so dobivali komisijski udje samo odškodnino za pota. Po izvršitvenem predpisu k osebnodavčni noveli bo pa pod gotovimi pogoji pristojala komisijskim udom tudi odškodnina za zamudo pri zaslužku ali pridobitku. Tudi zaupniki se bodo odslej imenovali za dobo šest let, dočim dosedanji zakon glede poslovne dobe zaupnikov, imenovanih po deželnem odboru, (mestnem magistratu), ni imel nobene posebne določbe.

Za davčno novelo upelje se tudi 10% davek na tantijeme, kateri se bode pobiral pri družbi, vsled česar inozemskim družbam tega ne bode potreba plačevati.

DOPISI.

Križe pri Tržiču.

Prizor izpred mirovnega sodišča. Dogodilo se je, da se je čutil Franc Poljanec, občinski odbornik in namestnik predsednika mirovnega sodišča žaljenega, ker se mu je enkrat glede obč. odbora kriškega povedala čista resnica. Ta resnica se je obravnavala pred mirovnim sodiščem predpretekli teden, in če je mislil Poljanec, da bo očistil s to obravnavo svojo umazano čast, se je kruto uredil. Kajti obtoženec, je povedal njemu in drugim predsednikom mirovnega sodišča toliko bridkih, da jim morajo še danes zveneti v ušesih. Predsedoval je župnik Zabukovec, ki je takoj prebral obtožnico. Ker pa je bilo na odru več poslušalcev z Arhom na čelu, ki sploh niso bili interesirani na celi zadevi, je zahteval obtoženec gospod Simon Smuk, da naj se odstranijo, kar se je tudi zgodilo, in obravnava se je pričela. Predsednik: „Tako, sedaj je prazno.“ Toženec: „Prosim besede! Pred 1914. leti je stal pred raynotakim sodiščem, namreč duhovniškim, človek in je bil po nedolžnem obsojen na smrt. Prepričan sem, da se to meni ne bo pripetilo, ker sem član ustavne države in živim v dvajsetem stoletju.“

Predsednik: „Jaz sem čital v „Slovencu“ nekoč, da je bil nekdo zaprt po nedolžnem 50 let.“ Toženec: „Ta-le gospod šuštar Poljanec — Poljanec je namreč v zasebnem življenju čevljarški pomočnik — je lep fant, lepo oblečen, in nališpan kakor kaka frajlca, ampak v njegovi glavi vlada še velikanska tema!“ Predsednik: „Vi ste rekli, da je neumen.“ Toženec: „To ni res! Rekel sem, da vlada v njegovi glavi tema in to razvidim iz mojega povabila, ki sem ga dobil za danes. On kot sodnik mirovnega sodišča ni vložil tožbe pravilno, oziroma jo ni znal. Prosim, gospod predsednik, poglejte, kdaj so vložili tožbo proti meni sledeči občinski odborniki: Jože Gradišar, Jože Naglič, Jože Sitar, Martin Dovžan, Janez Poljanec in Fran Godnov. Iz povabila mi je jasno, da so trije od imenovanih mož, ki so sicer moji hudi nasprotniki in katere je gospod šuštar moral zapisati samovoljno, odstopili od tožbe, to se pravi, da so pustili gospoda šuštarja kolekturo z dolgim nosom na cedilu. Tu, gospod predsednik, imate povabilo in prepričajte se sami. Povejte po pravici, je-li gospod šuštar in Vaš namestnik postopal pravilno?“ Župnik Zabukovec in župnik Bohinjec konstatirata kot sodnika, da njihov tovariš ni postopal prav, ker je napisal na svojo roko povabila. Gospodu šuštarju in sodniku Francu Poljancu se je povetil nos in podaljšal obraz za celo ped. Predsednik zasliši dve priči, kateri pa ne moreta izpovedati za obtoženca ničesar obtežilnega. Na predsednika je uplivalo to dejstvo, kot da bi ga kdo polil z mrzlo vodo in v vidni zadregi: „Glejte, gospod obtoženec, imeli boste veliko nepotrebnih stroškov, kajti tu so štirje tožitelji, ki tudi zahtevajo od Vas zadoščenja.“ Obtoženec: „Se ne bojim posledic! Prosim pa vsaj te štiri tožnike, naj mi povedo, zakaj me tožijo? Raduljnik, povejte, zakaj me tožite?“ Raduljnik v zadregi. Toženec: „Janez Poljanec, povejte mi, kdaj ste pa Vi tožbo vložili proti meni?“ Poljanec: „Jaz sem povedal svojemu bratu ustmeno.“ Predsednik: „To bi morali povedati meni! Vaš brat, gosp. France Poljanec je le moj namestnik in ni upravičen sprejemati tožbe.“ Obtoženec: „To mi je v veliko zadoščenje, zlasti radi postopanja gosпода šuštarja.“ Predsednik: „Vi žalite z besedo šuštar gospoda Franca Poljanca, Vi morate reči „čevljarški mojster“; kajti tudi beseda šomošter

je žaljiva. "Obtoženec: „Kako se pa „fajmošter“ reče? Ali je fajmošter tudi žaljivka?“ Sodišče molči. — Predsednik: „Gospod Smuk, Vi se poravnajte s Jožo Gradišarjem in mu odpustite, gg, odborniki bodo pa Vam.“ Obtoženec: „No, prav, pa se poravnajmo, ali tako-le: gosp. Joža Gradišar naj plača za njegov predolgi jezik za Dorotejo Meglič 14 kron in stroške notarjeve, tožniki-odborniki naj pa poskusijo svojo srečo pri c. kr. sodišču, pa — mir! Na zdravje!“ —

In tako so bili potolaženi vsi, odborniki in gosp. Smuk, razlika je pač samo ta, da se imajo odborniki gospodu šuštarju Poljancu zahvaliti za to blamažo.

Klerikalna izobrazba. Pri zgoraj opisanem prizoru je pokazal eden klerikalnih stebrov nehote, kako visoko izobraženi so člani izobraževalnega društva, ki stoji pod Zabukovčevu komando. Brat sodnika in šuštarja Franceta Poljanca, Janez se je izrazil na zadevno vprašanje, da se raje postavi doma na stranišču na glavo, kakor pa da bi hodil okoli sodišč. In gosp. Smuk mu je zabelil to izjavo prav primerno z odgovorom, da, če mu kaj takega imponira, da to lahko takoj doma poskusi. Seveda to fajmoštru Zabukovcu ni bilo bogve kako po volji, in ljudje govore, da ga je od sramu oblila lahna rdečica. Mi to prav radi verujemo, ne moremo si pa nič zato, če mu prav od srca privoščimo take omikance.

DNEVNE VESTI.

Dr. Šusteršič — vodja parlamenta. Kakor poročamo že v uvodniku je povodom sklepanja o davčni noveli prišlo do nesoglasja med poslansko in gosposko zbornico. Da se to nesoglasje porayna, se je izvolila mešana komisija, ki je predelala zakon in vse spremembe soglasno sprejela. Nedvomno je, da je bila poslanska kakor gosposka zbornica primorana sprejeti ta načrt zakona neizpremenjen, kot so ga izdelali njihovi pooblašenci. O tem tudi v začetku nihče ni dvomil, dokler niso nemški krščanski socialci prišli na to, da jim bo znal novi davčni zakon politično škodovati. Pričeli so nagovarjati razne stranke, da bi v komisiji dano besedo pojedle in zakon spremenile tako, da bi bilo vseh nemških klerikalcev. Dr. Šusteršič, ki pograbi vsako priliko, da se o njem govori, se je seveda toplo zavzel za to klerikalno besedolomstvo. Da bi pa o tem nihče ne dvomil, je isti podpisal dotični predlog na prvem mestu. Kako bi bilo lepo, ako bi bil ta predlog sprejet. Dr. Šusteršič kot vodja parlamenta je dosegel, da se je morala ukloniti gosposka zbornica, ali pa da je moral iti parlament domov, bi bili potem kričali naši klerikalci. In klerikalni backi bi od začudenja nad močjo dr. Šusteršiča ne mogli zapreti ust. Toda nič ni bilo s slavo dr. Šusteršiča. Parlament se je zavedel, da ne bi bilo v njegovo čast prelomiti po pooblašcih dano besedo, in predlog dr. Šusteršiča je propadel. Za ta predlog je glasovalo le 77 slovenskih in nemških klerikalcev z dr. Šusteršičom na čelu, proti pa cela druga zbornica. Dr. Šusteršič se je zopet enkrat osmešil pred svetom.

Šusteršiču — brco. Včerajšnji „Gorenjčev“ uvodni članek milo toži, kako je bila pobožna želja liberalcev, da bi dobil dr. Šusteršič, s svojim famoznim dodatnim predlogom k sklepu mešane komisije — brco. In glej, deželni glavar kranjski je reš dobil brco in sicer ne samo od slovenskih liberalcev, nego kar od 268 ljudskih zastopnikov. Kakor stavci v tiskarni, tako štrajkajo piscu tega članka — ako se ta mešanica sme tako imenovati — možgani in v svoji nadutosti je zamenjal državne poslance z dobrunjskimi kmeti. Tem zadoštuje, če je njega vzvišenost dr. Šusteršič podkrižal kak oklic, da drve za njim liki backi za ovnom. Na Dunaju v državnem zboru pa je stvar nekoliko drugačna. Tamkaj so Šusteršiča proglasili za najnesposobnejšega človeka in končno glasovanje je te besede docela potrdilo. Zla slutnja „Gorenjčevega“ šefredakterja se je torej izpolnila in dr. Ivan Šusteršič je vzlic deželno-glavarske časti ali bolje — zbog te — dobil zaslužen brco.

Šusteršič za srednji stan. Vse pride prav našim klerikalnim komedijantom. Dodatni predlog k sklepu mešane komisije, kateremu je kumoval dr. Šusteršič, se sklicuje na to, da hoče braniti srednji stan pred novim obdavčenjem. Že mali povisek davka od 40 do 60 vinarjev na leto dokazuje neodkritosrčnost te utemeljitve. A pogledimo si tega katoliškega junaka nekoliko pobližje, kako varuje doma na Kranjskem srednji stan. Kaj vse je počel mož in z njim klerikalna večina deželnega zbora, da kolikor možno oškoduje mestno prebivalstvo! Le pomislimo na novi cestni zakon, ki bo v svojem končnem efektu z dvema tretjinama obremenil ravno srednji stan, ki je dr. Šusteršiču na Dunaju tako pri srcu. Pogledimo mesto Ljubljano, kako se stori vse, da se kolikor mogoče ovira razvoj in napredek. Pogledimo zavoženo deželno gospodarstvo, čigar posledice bo zopet imel peti srednji stan z najmanj dvema tretjinama. Kamor človek pogleda, povsod vidi jasno, da se sistematično dela na to, da se nalagajo ravno srednjemu stanu vedno novi davki, bodisi že v

tej ali oni obliki. Tako postopa vodja kranjskih klerikalcev doma na Kranjskem, na Dunaju se pa za 40 vinarjev lahko kupi nov značaj in za izpremembo se govoriči tudi o varstyu srednjega stanu. Šusteršič, značaj in oboje za srednji stan! Dobro, da živimo v predpustu in da potrebujejo živci po lanskeoletni krizi nekoliko razvedrila!

C. kr. profesor Vinko Marinko obsojen. Včeraj se je vršila pri tukajšnjem okrajnem sodišču obravnavna o tožbi g. M. Focka proti prof. Marinku radi razžaljenja časti. Pri tej obravnavi je bil c. kr. profesor Vinko Marinko obsojen na 30 kron globe, eventualno na dva dni zapore in na plačilo vseh stroškov. Pri drugi obravnavi, ki se je vršila na tožbo prof. Marinka proti gosp. Makso Focku radi razžaljenju časti, je bil g. Makso Fock oproščen.

V večletni vodni pravdi med gosp. Vinkom Majdičem in g. Tomo Pavšlarjem zaradi izrabljanja preostajajoče Savske vode pri Gorenji Savi je podlegel g. Pavšlar. Z odlokom z dne 15. t. m. je c. kr. poljedelsko ministrstvo prisodilo gosp. Vinko Majdiču uporabo doslej neizrabljene vodne sile za dobo 60 let in mu dovolilo povečanje in rekonstrukcijo njegovega valjčnega mlina na podlagi že l. 1902 predloženih načrtov. Zavrnila se je pa konkurenčna prošnja g. Tomo Pavšlarja za izrabljanje preostajajoče vode v obsegu 10 m³ sek. v svrhu zgradbe vodne naprave s souporabo Majdičevega jezga. Tako je končno urejena ta zadeva, ki je svoj čas dvigala toliko prahu.

† Karl Jäger. V sredo, 21. t. m. je preminul po dolgi in mučni bolezni tukajšnji kavarnar in posestnik, gospod Karl Jäger. S pokojnikom je izgubila njegova rodbina skrbnega in dobrega očeta, naše mesto uglednega meščana, narodna in človekoljubna društva darežljivega podpornika, vsi pa, ki so z njim občevali, ljubeznivega in odkritega prijatelja. Porojen leta 1842. v Raweisch-u (v kantonu Graubünden v Švici) je že začetkom šestdesetih let prišel v Ljubljano, kjer je stopil v službo pri takratnem čitalniškem restavraterrju, Francetu Kadilniku, znanem očetu slovenskega planinstva. V ljubljanski čitalnici so se takrat zbirali vsi slovenski veljaki in pokojnik je vedel marsikaj zanimivega povedati iz tistih časov. Jäger je bil potem nekaj časa zaposlen v Ildriji, vrnil se je od tam zopet v Ljubljano in l. 1867. je prevzel kavarno Geiger v Kranju. Tu se je predvsem bragal za svojo obrt, a z delavnostjo in marljivostjo se je kmalu postavil na lastne noge in skoro tudi zavzel odlično mesto v družabnem življenju. Bil je več let občinski odbornik, soustanovnik „Meščanske godbe“ in „Kreditnega društva“, njega dolgoletni ravnatelj in do zadnjega član nadzorstva. S posebno ljubeznijo se je pa oklepal prostovoljne požarne brambe. Bil je med njenimi ustanovniki, dolgo vrsto let njen načelnik in vsikdar velikodušen podpornik. Za vse te zasluge ga je gasilno društvo imenovalo častnim članom in častnim načelnikom. Zlasti zadnja leta je posvečal vso skrb „Olepševalnemu društvu“, čegar odbornik, blagajnik, predsednik in častni član je bil pokojnik. Dasi rodod Nemec se je Karl Jäger prilagodil razmeram v novi domovini. Svoje otroke je vzgojil slovensko in nikdar ni zatajeval svojega naprednega mišljenja. Še minuli mesec ob deželnozborskih volitvah, ko ga je že močno mučila zavrtna bolezen, se je dal pripeljati na volišče, da zadnjič dokumentira svoje prepričanje... Včeraj smo spremili Karla Jägera k zadnjemu počitku. Pogreba se je udeležila „Narodna čitalnica“ korporativno z zastavo, prav tako tukajšnje gasilno društvo, po deputacijah pa požarne brambe iz Dupelj, Ljubljane, Stražišča in Trziča. Zastopan je bil občinski odbor, zastopana so bila različna društva in veliko število žalujočega občinstva je pričalo o priljubljenosti rajnega Jägera v vseh krogih. Poštenemu in značajnem možu večer spomin in lahka zemljica!

Volitve za dr. Žitnikov notranjski deželnozborski mandat še niso razpisane. Klerikalci so razglasili, da se vrše volitve že 22. t. m. na podlagi starih volilnih imenikov. Toda vlada se je premislila in bo razpisala volitve na podlagi novih imenikov.

Pavšlarjeve pravde. Pred deželnim sodiščem se je vršila dne 21. t. m. obravnavna o tožbi gosp. Pavšlarja proti kranjski deželi na izplačilo kupnin za vodne sile po 1,600.000 K. Sodba se razglasi pismeno, po „Gorenjčevih“ informacijah v prilog deželi. Toda naj si bode sodba ta ali ona, eno je dokazala ta pravda, namreč, da je deželni odbor pri tej kupčiji precej čudno postopal. Klerikalci, ki so bili po Joštu informirani o stanju „Glavne“ so pogajanja zavlačevali, da bi pospešili propad „Glavne“, pri kateri je bil udeležen tudi g. Pavšlar. Oni so torej krivi vseh žalostnih gospodarskih razmer na Kranjskem, ki so zavladale vsled propada „Glavne“.

Seja mestnega zastopa v Kranju, dne 23. januarja 1914. Zapisnik zadnje seje se brez čitanja soglasno odobri. Poročila županstva. G. župan poroča glede konjačnice in prostora za pokopavanje mrhovine v Brezju, na kar se sklene, da, ako bi Marija Šporn isto kedaj opustila, prevzamejo konjačnico in zraven spadajoče prostore vse prizadete občine za ceno 1400 K od katere svote odpade na obč. Kranj 350—K. Osnutek

reverza s katerim se zaveže najemnik ribolova nasproti občini, glede pogojev pod katerimi se sme izvrševati ribolov ob progi c. kr. državne železnice se odobri. Franc Zajcu iz Ljubljane se dovoli pritrditi na občinsko hišo velik toplomer do preklica, ki pa mora biti brez vsake reklame. Proračun za leto 1914 je deželni odbor potrdil. Na to se gosp. župan spominja umrlega in danes pokopanega meščana pokojnega Karola Jägera, ki je dolgo vrsto let deloval pri raznih društvih in korporacijah v prid in prospeh našega mesta. Ker so se že med govorom g. župana v znak sožalja dvignili gg. obč. odborniki raz svojih sedežev, jih prosi, da mu dovolijo, da se ta čin pijetete za beleži v zapisnik. Na predlog finančnega odseka se sklene, da najame mestna občina pri tukajšnji mestni hranilnici posojilo v znesku 180.000 K za napravo nove kanalizacije in sicer proti 4³/₄% obrestovanju in 1¹/₄% amortizaciji. V domovinsko zvezo so bili sprejeti Jože Koban, Ivan pl. Premmerstein, Janez Cegnar in Ferdinand Hlejš. Na pritožbo mestne občine se vrši o zadevi Štefana Lubeinšek proti odloku deželnega odbora dne 13. svečana t. l. pri upravnem sodišču tozadevna obravnavna. Sklene se, da se pusti mestna občina po svojem zastopniku pri upravnem sodišču zastopati. Vsled zahteve c. kr. okrajnega šolskega sveta, da je treba zgraditi novo poslopje za ljudsko šolo in v to svrhu takoj pričeti s pripravami, v starem posloplu pa je odpraviti med počitnicami nekatere znatne nedostatke in l. razred dekliške šole začasno namestiti v privatnem posloplju, sklene občinski odbor sledeče: Občinski odbor soglaša z zahtevo c. kr. okrajnega šolskega sveta glede zgradbe novega ljudsko šolskega poslopja in je pripravljen to zadevo po možnosti pospešiti; glede zahtevane takojšnje odstranitve glavnih nedostatkov ljudsko šolskega poslopja se pa naroči občinskemu predstojništvu, da izvrši iste po svoji previdnosti dogovorno s krajnim šolskim svetom. Gosp. inženirju Hugo Uhlirju v Ljubljani se dovoli stojišče za avtomobil na mestnem trgu pri cerkvi, kateri namerava otvoriti redno avtomobilno vožnjo na tukajšnji kolodvor. Zahtevi g. Ivana Zupančiča, da bi se ga oprostilo od davka na pse, ker mu je pes potreben kot hišni nočni čuvaj, se ne ugodí, ker tozadevni sklep občinskega odbora ne dela nikake izjeme, marveč je davek sklenjen za vse pse, ki se nahajajo v občini.

Narodna čitalnica v Kranju vabi na svoj plesni venček, ki ga priredi dne 31. januarja 1914 ob polu 9. uri zvečer v svojih prostorih. Sodeluje „Godba“ prost. pož. brambe v Kranju. Vstopnina za osebo 1 krono. Ker utegne biti zabava popolnoma nepriljudna, je pričakovati prav obilne udeležbe na tem edinem čitalničnem plesnem venčku.

Čebelarstvo društvo Kranj z okolico bo imelo dne 2. svečana t. l. na svečnico, ob 1. uri popoldne v gočtilni g. Ručigaja v Kranju občni zbor. Izvolil se bode novi odbor in ukrenilo več potrebnega. Čebelarji na plan!

Občni zbor G. S. Ž. se vrši v nedeljo, dne 1. svečana t. l. ob 4. uri popoldne v telovadnici „Sokola“ v Kranju. Bratje, udeležite se ga polnoštevilno.

Vojaški taksi zavezane. Vse one vojaško taksne zavezance, ki se še niso zglasili za priredbo vojaške takse leta 1914, opozarjamo, da je čas za zglasitev samo še do 31. januarja 1914.

„Slovensko planinsko društvo“ vabi na svoj VII. planinski ples, ki ga priredi v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani v nedeljo, dne 1. februarja 1914. Začetek ob 8. uri zvečer. Vso glavno oskrbo je prevzelo društvo v svoji režiji s pripomočjo damskega odbora in bo postreglo s skrbno izbranim najboljšim domačim vinom ter drugo pijačo in mrzlimi jedili. Obleka bodi turistovska (strogo so pa prepovedani podkovani gorski čevlji), narodna ali promenadna. Vstopnina 2 K, za člane, ki se izkažejo z društveno izkaznico, 1 K. Vstopnice se bodo prodajale v trgovinah: Gričarja & Mejača, Prešernove ulice, I. Korenčana na Starem trgu, A. Škofo na Dunajski cesti, M. Tičar na Sv. Petra cesti — ter na dan plesa pri blagajni od 6. ure dalje.

Telovadno društvo „Sokol“ v Radovljici je imelo svoj občni zbor 6. t. m. V odbor so bili izvoljeni starosta br. dr. Igo Janc, podstarosta br. Fran Dolžan, načelnik br. Ludovik Hrovat, praporščak br. Leo Patik, odbornikom pa br. Josip Brovč, Ivan Dobravc, Slavko Dolenc, Anton Pipp, Josip Rihar in Ivan Šega, namestnikom pa bb. Vek. Chladek in Ludovik Koritzki.

VI. redni občni zbor telovadnega društva „Sokol“ na Bledu se vrši v nedeljo 25. t. m. ob 6. uri zvečer v hotelu „Jekler“. Ker je dnevni red važen, prosi odbor, da se člani in prijatelji „Sokola“ občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Letoviško društvo v Kranjski gori vabi na plesno veselico, ki se vrši na dan, ko bi se imel vršiti ples razpuščenega Gasilnega društva v Kranjski gori, to je dne 1. svečana 1914 v hotelu „Slavec“ v Kranjski gori. Vzpored: ples in srečolov. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 1 krono, dame proste.

„Glas Juga“ se nazivlje nova jugoslovanska revija, ki bo prinašala srbske, hrvatske in slovenske članke in ki bi bila centralno glasilo vseh ju-

goslovanskih nacionalistov. Vsebinsko revije bodo tvorili predvsem članki informativnega značaja, v katerih se bodo obravnavala vsa važnejša politična, kulturna in gospodarska, socialna in književna vprašanja na slovanskem jugu in v drugi vrsti na Balkanu sploh; isto tako se bodo obravnavali tudi aktualni problemi drugih slovanskih narodov in splošni svetovni dogodki, seveda v kolikor so v zvezi z Jugoslovanstvom. Dalje bo imela stalne rubrike za književni, umetniški, gospodarski, politični in dijaški pregled. Revija bo brez dvoma velikega pomena za medsebojno spoznavanje Jugoslovancev, za koncentracijo publicističnega dela in pa stvarjenje ideološke baze jug. ideje in bo na ta način važen faktor v delu za uresničenje končnega cilja: popolno, nacionalno in kulturno združenje Jugoslovancev. Revija ima svoje sodelavce in zastopnike na Slovenskem, Hrvaškem, v Dalmaciji, Bosni - Hercegovini, Črni gori, dalje v Petrogradu, Pragi, Gradcu in na Dunaju. Spričo eminentne kulturne vrednosti našega podjetja pozivljamo vse enako misleče, da podprejo revijo kot sodelavci ali kot naročniki. Revija bo izhajala mesečno na 2—4 polah. Cena ji je celoletno 6 K, za dijake in učitelje 3 K, za Srbijo 6 din., za Črno goro 6 prp., za Bolgarsko 7 lev, za Rusijo 4 rub., za Ameriko 2 dol. Uredništvo in upravnništvo bo v Ljubljani.

„Katastrofa ali blisk v temni noči“ je naslov veliki drami v dveh dejanjih, ki jo bo videti v soboto, nedeljo in ponedeljek v kino J. Nadišar v Kranju. Poleg tega se je podjetju posrečilo pridobiti znameniti film „Bitka ob Bregalnici“ dne 6., 7. in 8. julija 1913, v kateri so Srbi odbili zavratni napad Bolgarov ter iste popolnoma premagali. Posamezne slike kažejo: Srbski tabor pred bitko pri Čupino Selu. — Srbsko topničarstvo in pehota se formirajo v bojno črto. — Bitka pri Čupino brdu. — General Rašić opazuje z gore Golemi Vis bitko. — Učinkovitost srbskih topov. — Po bitki: stročnice od Srbov izstreljenih granat. — Turški in bolgarski ujetniki. — Uplenjene mitreleje, puške in topovi. — Prav posebno opozarjamo na to točko sporeda, ker je posneta direktno na bojnem polju ter kaže moderno vojsko v vsi svoji nevarnosti in krutosti. Naravnost plaščen je posnetek učinka srbskih granat in šrapnelov. — Na sporedu je dalje še naravni posnetek „Viharno morje“ drama „Židovska deklica“ in veseloigri „Pavlina je slabe volje“ ter „Nauke kot potnik“. — Pripravlja se velika zgodovinska slika „Quo vadis?“

Književnost.

Odborova seja „Matice Slovenske“ 22. decembra 1913. Gosp. predsednik poroča, da je g. dr. Fran Zbašnik odložil odborništvo. Bivšemu odborniku in ključarju se izreče zahvala. Na njegovo mesto se za ključarja izbere gosp. ravnatelj A. Koder. — Katalogiziranje Matične knjižnice prevzame g. magistratni asistent R. Svetlič. — Matica se je udeležila sprejema člana Švedske Akademije dr. A. Jensna. Z obširnejšim dopisom je pozdravila slavje stoletnice Petra II. Petroviča Njeguša, pesnika „Gorskega Venca“, na Cetinju ter se po g. predsedniku udeležila Einspillerjeve svečanosti v Celovcu. — Po poročilu „Društva inženjerjev“ se delo za tehnični slovar v smislu svoječasniških sklepov vrši dalje in bo začelo uredništvo „Vesti inž. in arhit.“ tekom leta 1914 pričevati nabrani material. — Kot ustanovniki so na novo pristopili g. prof. dr. Bazala v Zagrebu, g. dr. Bretl v Ljubljani in Ljudska šola v Samostanski ulici v Zagrebu. — Predlogu zemljepisnega odseka, naj bi se Matičin zemljevid slovanskega ozemlja mehanično razširil na severu in jugu, se ne pritrudi. — Obseg knjig za l. 1913 bo znašal preko 90 tiskanih pol, torej kakih 30 pol več nego lani. — O „Prevodih iz svetovne književnosti“ se bo v kratkem vršila druga enketa. — Določijo se honorarji pisateljem in urednikom za 1913. — Letos poteče 50 let od ustanovitve „Matice Slovenske“. Marca meseca, ko bo glavna skupščina „Matice Slovenske“, bi kazalo prirediti cikel predavanj, kjer bi se — morda skioptično — kazali rokopisi in tiski protest. dobe, Pohlino ve in Vodnikove dobe in Prešernove dobe. Ker poteka 500 let od zadnjega ustoličenja koroškega vojvode, bi se eno predavanje tikalo tega spomina ter oni obred tolmačilo z narodno in socialno zgodovinskega stališča. — „Ižansko narodno blago“ (pravljice) bi bilo primerno posebe izdati kot vzorec, kako naj se nabira narodopisno gradivo. — Izmed novih poverjenikov sta s posebnim uspehom delovala g. E. Vargazon in gdč. Iva Dolinšek na Polju pri Zatičini. Da se da tudi v malih krajih mnogo doseči, kaže n. pr. uspeh dr. Krefta pri Sv. Jurju na Ščavnici. V zadnjem času se je ustanovilo nekaj novih poverjeništev.

Razno.

Obesil se je. Pri neki plesni veselici je prišlo med zakonsko dvojico Pavlik do prepira. Naenkrat je mož odšel iz dvorane z grožnjo, da se bo obesil, da s tem kaznuje svojo soprogo. Pavlik je odšel v sosedno sobo, kjer se je faktično obesil.

Ko ga je hotela žena poiskati, ga je našla obešeno.

Razočaranje. Iz Tridenta poročajo: Silno razočaran je bil pred par dnevi neki italijanski kmetovalec v vasi Palu. Našel je v svoji hiši zavitek bankovcev v znesku 18.000 goldinarjev, ki jih je brezdvomno njegov oče shranil. Ves vesel je šel kmetovalec z denarjem v Trident v neko banko, kjer pa so mu na njegovo veliko žalost sporočili, da bankovci nimajo nobene vrednosti več.

„**Prijatelj otrok.**“ V Hattlersdorfu pri Dornbirnu je kaplan Franc Karel Huber že dalj časa spolno zlorabljal šolske otroke. Ko se je sodišče pripravljalo, da stori primerne korake, je svinjarski duhovnik to izvedel ter prav po klerikalni navadi pobegnil. Splošno mnenje je, da se je skril v kak inozemski samostan, kjer se sodišču smeje v pest. Izdali so za njem tiralico zaradi posilstva, oskrumbe in zapeljevanja šolaric.

Rodbinska tragedija. V soboto so našli v Soldavu stavbnika Bratza, njegovo ženo, njegovo sestro in njegovih pet otrok v stanovanju mrtve. Kakor je razvidno iz pisem, ki so se našla v stanovanju, so delali Bratz, njegova žena in njegova sestra sporazumno. Nadalje je dognano, da se je hotela vsa rodbina zastrupiti s plinom in da je Bratz, ko to ni dovolj hitro učinkovalo, prerezal svojim otrokom in svoji sestrji vratove.

POUK IN ZABAVA.

Ura in puran.

Diego Bertaldo, ki je bil svoječasno predsednik sodnega dvora v Mehiki, je šel nekega dne v urad. Medpotoma je segel v žep, da vidi, ako pride še pravočasno, a obenem opazi, da je pozabil svojo uro doma.

„Seveda“ reče k tovarišu, ko se drenja skozi množico čakajočih ljudi pred sodnijskim poslopjem, „zopet enkrat sem pozabil uro doma na nočni omarici.“

S temi besedami je stopil v urad in ni mislil več na uro.

Po končani seji, ki je trajala nekaj ur, se je sodni predsednik odpravil domov.

Ko je sedel zopet v svoji sobi, spomnil se je na pozabljeno uro, ter prosil svojo ženo, da mu jo prinese iz spalnice.

„Ali, ljubi mož,“ odgovori mu le-ta, „saj sem ti jo vendar že poslala!“

„Da bi mi bila poslala uro? Ne, ti se motiš!“

„O ne, nikakor. Dala sem uro gospodu, katerega si nalašč v ta namen poslal k meni.“

„Gospodu, ki sem ga poslal?“ ponavlja Bertaldo osupel.

„Da! Komaj uro potem, ko si odšel, je želel dobro oblečen gospod z menoj govoriti. Prinesel mi je najlepšega purana, katerega sem kdaj videla, ter mi povedal, da si ga kupil na potu v sodnijo od nekega indijanskega trgovca. Zaklala naj bi žival, ker misliš ti jutri povabiti tvoje tovariše na obed. Razventega,“ je pristavil gospod, „mi je naročil gospod predsednik še, da mi izročite njegovo uro, katero je pozabil na nočni omarici v spalni sobi.“ In jaz sem storila vse to, kar si mi pustil sporočiti.“

„No,“ zarentači sedaj predsednik, „potem ti ne morem drugega reči, kakor da sva bila na najsmesnejši način okradena. Ura je izgubljena in ne preostaja nama drugega, kakor da se tolaživa nekoliko s tem, da nam puran nadomešča saj nekoliko škodo.“

Ko se jima je nekoliko ohladila jeza, sta se pristrčno smejala pretkano izvršeni tatvini ter sklenila povabiti res za prihodnji dan tovariše na to drago večerjo.

Ko se je prihodnji dan vrnil Bertaldo iz urada, ga je sprejela žena z besedami: „Veseli me, da ste tega lopova tako hitro zasledili!“

„Zasledili — koga pa?“ ponavlja začudeno predsednik.

„No, in obsodili ste ga tudi že?“ nadaljuje gospa predsednica.

„Tvoje besede so mi uganka, ljuba žena,“ odvrne on. „Prosim te, govori jasneje.“

„Moj Bog, da bi bila zopet goljufana!“ zakliče gospa, kateri se je pojavila čudna slutnja. „Stvar je ta. Pred dobro uro je prišel v veliki naglici črnooblečen, čeden, mlad gospod, ki je rekel, da je sodnijski pisar. Povedal mi je, da so tatu, ki ti je ukradel na tako nesramen način uro, ravnokar prijeli in da dokazi za njegovo krivdo skoraj zadostujejo. Le še purana manjka, kateri se mora predložiti sodnemu dvoru. S tem naročilom je rekel mladi mož, si ga ravnokar poslal ti k meni.“

„In dala si mu purana?“

„Samoobsebi umevno. Kako naj bi tudi mogla dvomiti na resnici tega sporočila. In kako bi si bila mogla dovoliti biti nepokorna ukazu najvišjega sodnega uradnika.“

„No, potem je šel puran istopot, kakor ura,“ odvrne Bertaldo. „A kaj pa sedaj postavimo svojim gostom na mizo?“

„Ah, in puran je bil celo že špikan!“ vzdihne soproga.

Ponesrečen poizkus.

V neki viharji in deževni noči je hitel pariški časninar Lervi proti domu. Svoj površnik je imel tesno zapet in rad bi bil vedel, koliko je ura. Ljubilo pa se mu ni raditega odpeti površnika in tudi ni hotel postati še bolj moker kakor je že bil.

Od daleč je zagledal boljše oblečenega gospoda in takoj si je rekel sam pri sebi: „Tega gospoda boš nagovoril ter vprašal po času; potem tebi ni treba odpenjati površnika.“

Res obstane Lervi ter vpraša vljudno: „Ali morda veste, gospod, koliko je ura?“

In res je tujec obstal, slekel desno rokavico, odpel površnik od vrha do tal, odpel ravnotako suknjo od vrha do tal in potegnil uro iz žepa. Držal jo je tako, da je padel odsev cestne svetilke nanjo, gledal še trenotek na kazalnik ter rekel: „Gotovo, gospod, sedaj vem, koliko je ura.“

Nato je vtaknil uro zopet v žep ter molče odšel.

Loterijske številke:

Dunaj	13. januarja	81	27	12	28	84
Brno	21. „	16	43	63	59	12
Gradec	21. „	66	5	74	55	80
Trident	21. „	2	27	7	40	26

Darila.

M. C. M. podružnica v Kranju je prejela od gosp. L. Matajca v Stražišču 2 K, ker se je rešil smrti. — Iz nabiralnika g. Val. Benedika v Stražišču pa 3 K. Skupno 5 K.

Za dijaško kuhinjo v Kranju so darovali namesto venca umrlemu g. K. Jägru: gg. A. Šlamberger, c. kr. notar, dr. Val. Stempihar, Kokalj Rudolf, Pirc Ciril, Rohrmann Adolf, dr. Černe, Janko Sajovic, dr. Šavnik in geom. Zupančič po 5 K. — Polak Ferd., župan, ing. Emmer, prof. Dolžan, J. Pogachnik, c. kr. sod. svet., Sajovic Franc, Majdič Josip, prof. dr. Herle in Crobath Fr. star., vsak po 2 K. — Langašek Jan, Rus Vilko, Amon M., Chrobath Fr. ml., Fock Maks in Mikuš L. vsak po 1 K. — Skupno tedaj 67 K.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercialne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago. 120 52—22

Olepševalno društvo v Kranju

naznanja tužno vest, da je njega častni član in večletni predsednik in blagajnik, gospod

Karl Jäger

kavarnar in posestnik

v sredo, dne 21. t. m. ob pol 9. uri zjutraj preminul po dolgi mukapolni bolezni.

Pogreb se je vršil v petek, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Bodi neumornemu sodelavcu ohranjen časten spomin!

Kranj, 24. januarja 1914. 30

Poslano.*)

Ker se razširjajo po Kranju in okolici razne neresnične vesti o mojem premoženjskem stanju, ter se me pripravljajo s takimi govoricami pri občinstvu ob ugled in se mi jemlje zaupanje kot obrtniku, svarim vsakogar, da bodem brez ozira proti vsakomu, ki bi nadalje kaj takega raznašal, sodnijsko postopal.

Josip Fuso,
stavbeni podjetnik.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le v toliko, kolikor določa zakon.

Tiskarna „Sava“ v Kranju

nažnanja tužno vest, da je preminul njen zadružnik in namestnik upravnega sveta, gospod

Karl Jäger

posestnik in kavarnar.

Pogreb pokojnika se vrši v petek, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

N. v m. p.

V Kranju, dne 22. januarja 1914.

Upravni svet.

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52—2

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke, ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

Kokriško predmestje

v lastni hiši **zaloga šivalnih strojev in potrebščin**. Ravno tam **gostilna**, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z **dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili**.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

:: ODVETNIK ::
DR. FERDO ČERNE

naznanja, da je otvoril
svojo pisarno v Kranju
(v hiši „Pri Fajfarju“ — vhod zadaj)

Uradne ure: 8—12. in 3—6.

Kreditno društvo v Kranju, r. z. z. o. z. javlja, da je preminul njega soustanovnik in večletni član načelstva in nadzorništva, gospod

Karol Jäger

posestnik in kavarnar

v sredo, dne 21. t. m. ob pol 9. uri zjutraj po dolgi mučni bolezni.

Pogreb bo v petek, dne 23. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 21. januarja 1914.

28

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Kranju naznanja žalostno vest, da je danes preminul njegov dolgoletni častni član in častni načelnik, gospod

Karol Jäger

hišni posestnik in kavarnar v Kranju.

Pogreb nepozabnega tovariša bo v petek, dne 23. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Kranju, dne 21. januarja 1913.

29

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti našega preljubega soproga, očeta, brata, tasta, strica in starega očeta, gospoda

Karla Jäger

posestnika, kavarnarja, častnega člana društev prostovoljne požarne brambе, olepševalnega društva, soustanovitelja Meščanske godbe itd.

ki je danes ob 1/2 9. uri zjutraj po dolgi mukopolni bolezni v visoki starosti 73 let, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, dne 23. januarja 1914 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi. Nepozabnega rajnega priporočamo v blag spomin.

Kranj, dne 21. januarja 1914.

Ljudmila Jäger
soproga.

Karla Kerč roj. Jäger, Netka
hčerki.

Karl in Otokar
sinova.

Ivan Kerč
c. kr. sodnik, zet.

32

Zahvala.

Za vse nam izkazano srčno sočutje povodom prebitke izgube našega preljubega soproga, očeta, brata, tasta, strica in starega očeta, gospoda

Karla Jäger

kakor tudi za mnogoštevilno časteče spremstvo in podaritev krasnih vencev, izrekamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem našo najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se pa še zahvaljujemo kranjski prostovoljni požarni brambi za častno stražo in mnogobrojno spremstvo, zastopstvu Deželne zveze pod vodstvom načelnika g. Barleta, korporativni udeležbi gasilnega društva iz Stražišča ter gasilskim deputacijam iz Tržiča in Dupelji.

Nadalje se zahvaljujemo sl. mestnemu zastopu, Narodni čitalnici, Olepševalnemu in Kreditnemu društvu ter društvu „Godbi“ za pretresljive žalostinke ter vsem skupaj in vsakemu posebej.

Naša prisrčna zahvala pa bodi izrečena tudi prečastitemu gospodu dr. Kočniku za tolažilne besede, trud in ljubeznjivost, katero je imel ob bolezni nepozabnega rajnika.

Kranj, dne 23. januarja 1914.

31

Žalujoči ostali.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega
davka.

10 52—4

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

9—4

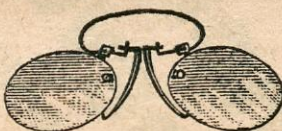
RUDOLF RUS

urar in trgovec

poleg lekarne v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja za-
loga ur, zlatnine in
srebrnine. — Vsake
vrste ščipalniki in
očala. Ročne in žepne električne svetilke.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom

Trbovljski in češki premog.

Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

8 52—3

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma,
račune, bolete, jukste, vabila, lepaki, posmr-
tnice, cirkularji, troškovniki, letaki, trgovske
karte, knjige v vseh velikostih, brošure, ča-
sopisi ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v zimski
seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati.

Ne zamudite toraj vposlati svoje kolo v pregled podpisani
tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkraj-
šem času strokovnjaško dovršila.

Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brezplačno hrani
do spomladi v naših nalašč za to primernih prostorih.

Karel Čamernik & Co.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi
deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

7 10—4

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

6—4

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4³/₄ 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

157-10

Odda se stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami

za 1. februar 1914.

Podatki pri upravnistvu tega lista.

Glavna zaloga pri Peter Majdiču
Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

Pozor! Priporoča se Pozor!

tovarna žime za žimnice
M. MASTERL

Stražišče pri Kranju :: Gorenjsko

Ustanovljeno l. 1844. 19 5-2

Izdelovanje vsakovrstne žime za žimnice
in drugo od najnavadnejše do najfinejše.
Cene nizke. Postrežba točna in solidna.

Domače slovensko podjetje!

Ivan Levichnik
urar in trgovec v Kranju
Velika zaloga
ur, zlatnine in srebrnine
Optični predmeti
Najcenejša prilika za nakup
ženinom in nevestam.
Cene brez konkurence
Postrežba
Solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje

dr. Edv. Globočnik

okrožni zdravnik in zobozdravnik in

Fr. Holzhaecker

konc. zobotehnik

v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža,
je slavnemu občinstvu vsak delavni
dan od 8. ure zjutraj do 5. ure po-
poldne in ob nedeljah od pol 8. ure
zjutraj do 11. ure dopoldne, izven ve-
likih praznikov na razpolago.

Vsaki dan zvečer

Kavarna-Zvezda

KONCERT

**Paganini-
orkestrion**

Vinotoč in zajutrkovalnica

16 52-4

Zdravko Krajnc, Kranj

Trgovina delikates, špecerije in deželnih pridelkov.

ženinom!

**Najstarejša
trgovina**

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in
najboljšega manufakturnega blaga. Posebno se priporoča

ženinom in nevestam

za nakup bal

3 52-4

ker ima v tem blagu največjo izbero.

Nevestam!

Tomaževo žlindro

in vsa druga

umetna gnojila

po najnižji ceni priporoča

174 3-3

tvrdka „MERKUR“, Peter Majdič,
KRANJ